

onze
James
De vrouwen van Ensor

JAN BULTHEEL

Nawoord van Eric Min

Lannoo

8-7-1904

GÖTTINGEN. — Devant le Kopsael

Voorwoord

Aan het begin van de 20ste eeuw is het vissersdorpje Oostende dankzij de buitensporige aandacht van koning Leopold II geëxplodeerd tot een internationale, mondaine badstad. Het is niet voor niets dat ze de naam *'La Reine des Plages'* meekrijgt. De oude vestingen worden gesloopt en een ware bouwfurore verandert de stad ingrijpend: elegante zomerresidenties, een koninklijk paleis, koninklijke gaanderijen, een casino, een theater, een hippodroom. Er worden allerlei attracties georganiseerd om de enorme toestroom van vermogende buitenlandse toeristen te vermaken.

Op de mansarde van een plaatselijke bazaar, waar toeristische snuisterijen, exotische prullaria en kitscherige carnavalsmaskers worden verkocht, neemt de Belgische kunstgeschiedenis een nieuwe wending. Met driftige penseelstreken, vloekende kleuren en klodders goedkope verf schildert James Ensor er een aantal meesterwerken die honderd-wintig jaar later de trots van de Belgische musea zullen zijn.

Met nietsontziende karikaturen fileert hij de hypocriete parade van bourgeoisie en nouveaux riches, terwijl hij zich tegelijkertijd engageert voor sociale rechtvaardigheid en voor het behoud van duinen en natuur. Rotsvast overtuigd van zijn eigen genialiteit gaat hij als een duiveltje tekeer met absurde

toespraken die de verroeste academische kunstwereld viseren. Hij wordt door zijn tijdgenoten gelauwerd en verguisd. Een bezig, druk, nijdig burgermannetje dat de controverse niet schuwt.

James Ensor – schilder, tekenaar, etsers, schrijver, componist, kantelfiguur tussen 19de en 20ste eeuw – is zijn hele leven lang omringd door vrouwen. Als een 'wandeland standbeeld' beweegt hij zich binnen een exclusief matriarchale wereld. Vrouwen cirkelen om hem heen als planeten rond de zon. Of heeft Ensor – de eeuwige vrijgezel – deze vrouwen juist nodig om uit te blinken in zijn eenzaam heelaal?

Op zoek naar ons aller James heb ik mezelf de poëtische vrijheid gepermitteerd om met deze dames een dagje winkel te houden, gebaseerd op het weinige wat we van hen nog weten. Want onze James blijft liever verborgen in de naden van de tekst, onvindbaar in de plooiën van dit boek, ongrijpbaar in zijn eigen dadaïstische redevoeringen die als een rode draad dit dagrelaas lardereren. Het is aan Eric Min, de biograaf van Ensor, om de feiten achter mijn fictie te duiden in het aansluitende nawoord.

Ik wens je veel leesplezier.

Jan Bultheel

OOSTENDE, VRIJDAG 8 JULI 1904

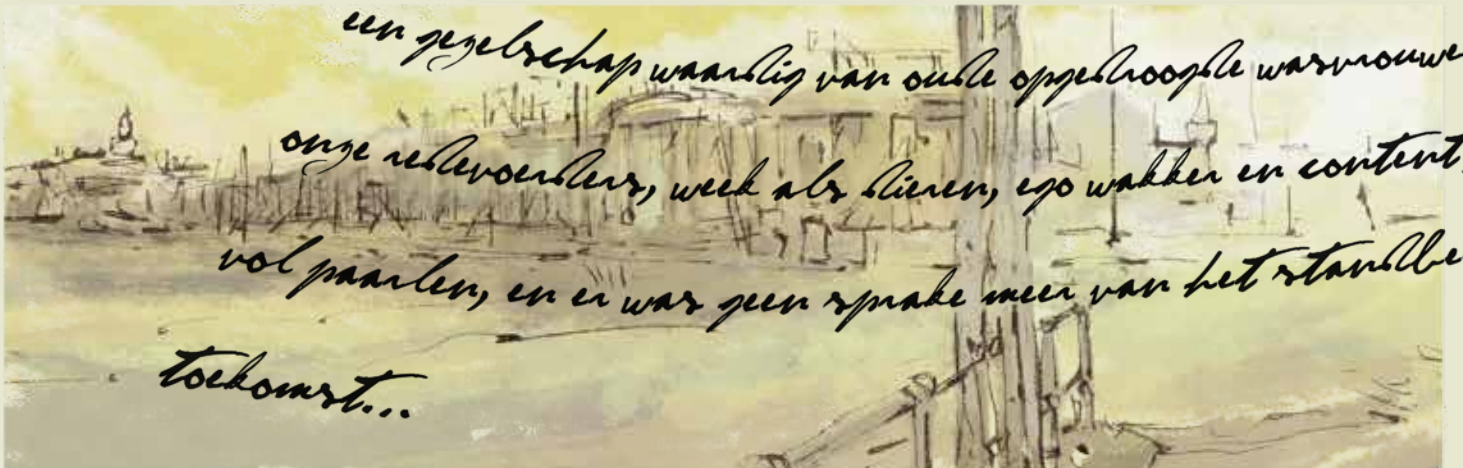

Drechthoraximinikrololreliberarcipipipi! hoerten onze oude 65-pluuren
 Woeste Oerterig komt er aan, rotteren onze ruggenatloze kikvoeren
 Na levendige lirecurrier vol plechtige blunblers, karpersprong
 rpotternig, leugrieterig met variaties, glabbe Harlekijn

ontourische ralvo's met groot effect, reherp geminauw, ager

een gezelschap waarlijk van oude opgebroogde warvrouwen o
 onze rebevoenblers, weck als lieren, ego wakker en content, y
 vol paarten, en er was geen sprake meer van het stankbeel
 toekomt...

van de kurt moeizaam op; een vergadering van de adviseurs van de
annetjer, de omzichtige sluikers van zich vernablenke reketen.

den, gatte meppen en mopper, verre neuzen toekrijpers, valre kloppers vol
reizen, berluiten van slakken, jeremiales van opgeblazen salamanders,

rief gelaf, onverstaanbaar gebabel en verward gebrasi;

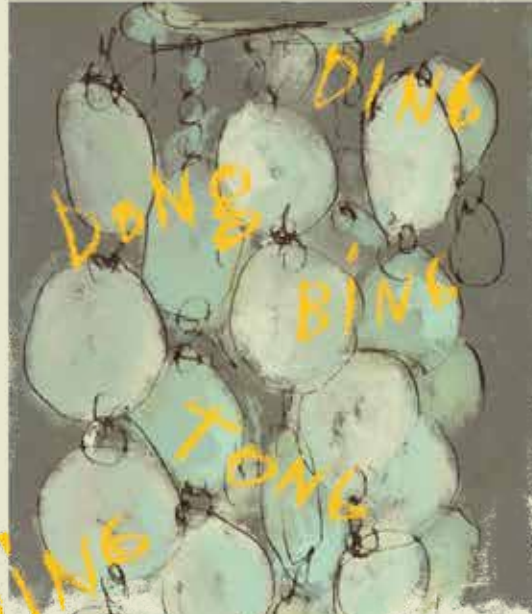
of van in een pot gekookte winkelmeesters van de vier reizenen,

ochten snel hun toevlucht tussen mooie parelwitte klessen

l van de burgemeester met de meerte voor uit verleben, hebben of

Het wordt weer
een mooie dag
vandaag, Mimi.

Het wordt een
mooie dag, Trinette...

AU MAGASIN AMERICAIN
COQUILLAGES
MARQUE & DETAIL
28. Hampe de Flandre, 28
OSTENDE
BIJOUTERIES
DE FANTAISIE

... als er wat in mijn schuif
ligt vanavond.

Miss Mariette Ensor!

Het is al na zeven uur.
Moet ik u komen halen misschien?

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Deze publicatie maakt deel uit van Ensor 2024, ter ere van het 75-jarig overlijden van kunstenaar James Ensor. Met de steun van Stad Oostende en de Vlaamse overheid.

Vormgeving

Jan Bultheel i.s.m. Studio Lannoo (Mieke Verloigne)

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2023 en Jan Bultheel
D/2023/45/496 – ISBN 9789401497190 – NUR 364

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Zij die menen nog zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich tot de uitgever wenden.